1849. №. 63.

DRENTSCHE COURANT.

Dingsdag, den 7 Augustus.

Deze Courant kost in 't jaar *f* 6, buiten Assen vrachtvrij *f* 6.60; de advertentiën 15 cent de regel, bij herhaalde plaatsing 7½ cent, behalve 't zegelregt.

Achtervolgens artikel 3 van Zijner Maj. besluit d.d. 6 Januarij 1831 n°. 68 (S.B. n°. 2), heeft Zijne Exc. de Minister van Financien, bij resolutie van den 2 Aug. l.l. n°. 33, bepaald de prijzen, het opgeld daaronder begrepen, waarvoor de collecteurs, splitters en debitanten der Staats-Loterij de loten en gedeelten van dien, voor de derde week der trekking van de laatste klasse der 208ste Loterij, beginnende op maandag den 6 Aug. zullen mogen uitgeven, te weten:

Bij verkoop:		*Bij verhuring:*	
Geheele loten . . .	*f* 82-00	Geheele loten . . .	*f* 44-00
Halve » . . .	- 41-00	Halve » . . .	- 22-00
Vijfde » . . .	- 16-40	Vijfde » . . .	- 8-80
Tiende » . . :	- 8-20	Tiende » . . .	- 4-40
Twintigste » . . .	- 4-10	Twintigste » . . :	- 2-20

Wordende den belanghebbenden bij deze herinnerd, dat, bij voornoemd art. van Zr Ms besluit, uitdrukkelijk is vastgesteld, dat de collecteurs, splitters en debitanten gehouden zijn, om zich naar die prijsbepaling te regelen, en dezelve gedurig ter inzage voor het publiek beschikbaar te hebben.

Assen, 4 *Aug.* 1849.
De Gouverneur van Drenthe,
DE VOS VAN STEENWIJK.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad ASSEN, herinneren bij deze den belanghebbenden, dat volgens art. 22 van 't Reglement op 't *Beheer der Wegen en Waterlossingen* in *de Provincie Drenthe*, vastgesteld door H.H. Staten dier Provincie den 3 Julij 1845, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van den 21 September daaraanvolgende no. 89, de **STROOMEN en WATERLOSSINGEN** *jaarlijks* in de *tweede tien dagen* van *Augustus* zullen moeten worden *gesneden* en *opgeschoond*, en volgens art. 23 de **SCHOUW** daarover zal moeten geschieden van *den* 21 *tot den* 28 *der gemelde maand;* hen dien ten gevolge aanmanende, om te zorgen, dat hunne *panden* in de *Stroomen* en *Waterleidingen* en de *Nommerpaaltjes* bij de *Schouw* in *behoorlijken staat* worden aangetroffen.

En zal deze worden opgenomen in de *Drentsche Courant* en afgelezen en aangeslagen.

Assen, den 2 *Augustus* 1849.
Burgem. en Weth. voorn., H. J. OOSTING,
Van wege Dezelve, MEINSMA.

Meppel, 6 Augustus.

Vrijdag l.l. had alhier de plegtige instellatie plaats van den Heer *Hillesum* als Rabbijn, behalve het Bestuur dezer Stad, het Kantongeregt en een der beide leeraars van de Hervormden, terwijl de andere niet in de stad was, woonde een talrijk publiek deze plegtigheid bij.

Hoogeveen, 5 Augustus.

Heden morgen is door Ds. *Jonquière* aan de gemeente bekend gemaakt, dat in het vervolg alle woensdagen, heen ter tijd de heerschende ziekte heeft opgehouden te bestaan, een bedestond alhier in de Hervormde kerk zal gehouden worden.

Op de jaarmarkt, onlangs alhier gehouden, waren aangebragt 56 paarden, 499 runderen, als 21 vetten, 127 gusten, 277 melk gevende, 37 jongbeesten en 37 kalveren, 998 varkens, als 49 vetten, 200 loopvarkens en 749 jongen of biggen, 116 schapen en 13 geiten. De handel in paarden, schapen en geiten beteekende weinig, die in runderen en varkens was levendig, hoewel de prijzen minder waren; er waren 33 overdekte kramen.

Beilen, 5 Augustus.

Bij de zware onweders, die op onderscheidene plaatsen van dit gewest gewoed hebben op dingsdag den 31 Julij ll., heeft zich in den omtrek van de gehuchten Hijken, Hoog- en Laag Halen, gemeente Beilen, eene hagelbui ontlast, waardoor eene vrij aanzienlijke partij veen- en zandboekweit is vernield.

Assen, 6 Augustus.

Onder de inkomsten, welke de Staat ten kantore van registratie te Meppel trekt, behooren vele domeinpachten, afkomstig uit het voormalig rijke kapittel St. *Pieter* te Utrecht. Vele der pachtschuldigen waren in den laatsten tijd nalatig en weigerachtig geworden de pachtschuld te voldoen. Inmiddels zijn er onderhandelingen aangeknoopt, om die pachtschuld bij transactie af te doen. Men verneemt echter thans, dat het Rijks bestuur zwarigheid heeft gemaakt die pachtschuld, in voegen aangeboden, voor lageren prijs te doen afkoopen dan den aangenomen maatstaf van vijftienmaal de opbrengst, en diensvolgens nieuwe voorschriften heeft gegeven voor eene meer algemeene invordering in deze provincie van den achterstand door regtsmiddelen in overeenstemming met de laatstelijk aangenomen jurisprudentie bij den Hoogen Raad.

Als een bewijs van een krachtigen ouderdom kunnen wij mededeelen, dat *Hendrik Mulder*, oud, volgens zijne opgave, 93 jaren, wonende op het Aardsche Veld alhier onlangs gedurende den namiddag in de nabijheid zijner woning het koorn van ¾ mud lands heeft afgemaaid, terwijl zijn kleinzoon *Hendrik Mulder* welde en zijn zoon *Egbert Mulder* de schoven bond. Eerst zou zijn zoon maaijen en hij zelf wellen, doch spoedig verklaarde hij liever te maaijen, nam de zeis en toonde, dat hij deze, niettegenstaande hij reeds 93 oogsten had beleefd, nog even goed als voor drie kwart eeuw of in 1774, hoewel misschien met minder kracht, wist te hanteren.

Naar de ons geworden berigten, neemt de ziekte onder de aardappelen in dit gewest toe.

Van 28 Julij tot en met 4 Aug. zijn te Meppel slechts 3 cholera-zieken bijgekomen, 3 herst. 5 overl. 7 in beh. gebleven. — Te Hoogeveen zijn van 29 Julij tot en met 4 Aug. aangetast 7, herst. 4, overl 3, in beh. gebleven 3. — Van 30 Julij tot 2 Aug. zijn te Groningen aangetast 82, herst 51, overl. 37. — Te Veenhuizen 1e gest. zijn van 31 Julij tot 5 Aug. bijgekomen 19 lijders aan cholera Asiatica, overl. 14, herst. 13, in beh. gebl. 17. — Te Meppel, Groningen en Veenhuizen is de ziekte merkelijk minder.

Mogten wij ons gedurende dezen zomer niet kunnen verheugen in bestendig schoon en warm weder en was dit meest koud en vochtig, de uitkomsten van den landbouw zijn evenwel tot nog toe bevredigend. Deze in eenige bijzonderheden nagaande, bepalen wij ons eerst tot de veehouderij en daarna bij den graan- en tuinbouw.

De veestapel, paarden, runderen en schapen waren over het algemeen gezond; de weide, altijd matig vochtig, *zeer goed*, behalve in de laatste helft van de maand Junij, toen de nachtvorsten daarop tijdelijk eenen nadeeligen invloed hadden. Daarbij had het vee geen last van overmatige hitte: ten gevolge van een en ander was de opbrengst van melk en boter *gunstig*.

De hooioogst is naar wensch afgeloopen; er is veel en goed hooi gewonnen, aanmerkelijk meer dan in 't afgeloopen jaar. Alleen die landen, welke het vorige jaar langdurig onder water gestaan hebben, waren minder goed; ten gevolge van het koude weder tijdens den hooioogst stond het nagras eerst schraal, dit begint nu echter wat meer te groeijen.

De prijzen van paarden en runderen waren en zijn nog aanmerkelijk lager dan in 't afgeloopen jaar: 't verschil is wel 10 a 20 procent. De tegenwoordige prijs is echter nog voldoende voor den veehouder, om eene behoorlijke opbrengst van zijn bedrijf te hebben. De buitengewoon hooge prijzen, in 't afgeloopen jaar voor varkens besteed, is oorzaak, dat er dit jaar een groot aantal zeugen is aangehouden: deze hebben meest een goed aantal biggen geworpen, zoodat de voorraad daarvan groot was. Ten gevolge hiervan zijn de prijzen thans laag; zoodat nu jonge varkens voor *f* 2 a 3 gekocht worden, waarvoor men gepasseerde jaar *f* 6 a 8 en zelfs meer betaalde.

De uitslag der bijenteelt is nog onzeker. In de provincie Groningen, waarheen zij in den voorzomer gebragt worden, om het betere gewin in dat tijdvak aldaar, hebben zij meerendeels vrij wel geteeld. 't Aantal korven is dus, als gewoonlijk, vermeerderd, doch veel honig hebben zij vandaar niet medegebragt: trouwens 't is deze maand, die gewoonlijk de opbrengst der nijvere bijen en het voordeel van den bijenhouder beslist, de boekweit en heidebloem bepalen dat; er schijnt wel honig in de bloemen te zijn: zacht, warm en droog weder nu gedurende 4 a 5 weken zal hen vet doen worden.

't Pluimgedierte onzer landelijke huishouding, beter gevoed bij meer ruime voorraad van granen en andere eetwaren, voldoet beter aan de verwachting dan in de verloopene dure jaren. Ook den liefhebber der jagt wacht een goede oogst. Hazen en patrijzen schijnen goed geteeld te hebben, de voorraad moet zeer groot zijn.

Wat de graanbouw betreft, de opbrengst der winterrogge, 't hoofdproduct in deze provincie, waarmede men nu bezig is te oogsten, is bijzonder gunstig, enkele akkers, die al te vruchtbaar waren en waarop het koorn gelegerd was, uitgezonderd: er is veel stroo op 't land, de rogge is goed geladen, er ontbreekt berging voor den voorraad, zoodat er eene menigte korenmijten om en bij de gehuchten moeten worden gezet. Minder goed is de zomerrogge, wel zijn sommige akkers best, doch andere hebben van de vorst geleden, en daarvan zal de opbrengst zeer gering zijn.

De boekweit, die aanvankelijk veel geleden heeft van de nachtvorsten en zoowel op de zand- als veengronden gedeeltelijk weêr omgezaaid is, staat thans vrij goed, inzonderheid die akkers, welke niet of weinig van de vorst geleden hebben en die, welke weêr omgezaaid zijn; stellen vroegtijdige nachtvorsten in 't najaar de hoop des landmans niet te leur, dan is ook daarvan een goede oogst te wachten.

De garst, waarvan de vroege of knobbe thans geoogst wordt, is tamelijk, niet zoo gunstig als 't vorige jaar.

De haver, die even als de garst, aanvankelijk door koude had geleden, doch zich beter dan deze bij gunstiger weder herstelt, staat zeer goed en belooft veel. De teelt daarvan, even als van de garst, is in de laatste jaren zeer toegenomen (vroeger toch verbouwde men bijna alleen rogge, boekweit en aardappels.)

De aardappelen zijn dit jaar vroeg bijgekomen en smakelijk. Ook de winteraardappelen zijn reeds ver gevorderd, behalve die enkele akkers, welke van de vorst hebben geleden. Sedert 2 à 3 weken is de ziekte bij de vroege soorten aanwezig; neemt men echter in aanmerking, dat de late aardappelen reeds ver gevorderd zijn, en de ziekte niet zoo snel als in vroegere jaren schijnt voortgegaan, dan is er veel hoop, dat er een voldoende voorraad goede aardappelen komen zal.

De vlasbouw, die hier in het klein tot eigen gebruik wordt gedreven, is goed gelukt.

Ook sedert eenige jaren wordt hier wintertarwe verbouwd, waarvan de teelt langzamerhand toeneemt; wanneer de grond wel toebereid is, schijnt dit zeer goed te kunnen; er zijn voorbeelden van eene opbrengst die meer dan 40 mud per bunder bedraagt; thans staan sommige akkers goed, andere minder goed. Wij gelooven, dat hiervoor de rijenbouw bijzonder gunstig zou wezen, ten einde 't land zuiver te houden van onkruid.

De boonen hebben van de koude ook veel geleden en waren eerst zeer schraal. Zij hebben zich thans eenigermate hersteld, zoodat er nog eene matige opbrengst van te wachten is.

De erwten staan over het geheel best.

Boomvruchten komen er weinig.

Het resultaat van alles is echter, dat dit jaar tot heden behoort onder de meest vruchtbare. Dank dan worde daarvoor toegebragt aan den Heer der natuur, die den arbeid des landmans mildelijk heeft gezegend.

De vrouw uit Rolde, welke, gelijk wij in een onzer vorige nommers gemeld hebben, als verdacht van kindermoord, in hechtenis is genomen en naar hier gebragt, is door de Arr. Regtbank te dezer stede niet schuldig aan gemelde misdaad beschouwd, maar tot 18 maanden correctionele gevangenisstraf veroordeeld, op grond van art. 319 van het strafwetboek, als hebbende door achteloosheid den dood van het kind veroorzaakt.

Volgens de nieuwsbladen, heeft de heer *O'Gorman Mahon* den 29 Julij j.l., in de zitting van het Lagerhuis te Londen, medegedeeld eene *allerbelangrijkste uitvinding* van den heer *Owen* uit Ierland, om nl. uit turf door middel van eene onkostbare distillatie, naphta-olie, naphtaline, parasine, mur. van ammoniac, sterine, pek, teer en andere substantien te trekken. De genoemde heer zeide, dat de gegrondheid der uitvinding ook door proeven, door anderen genomen, volkomen was bevestigd. Het schijnt, dat de Iersche turf olie van de eerste kwaliteit kan opleveren, eene kwaliteit, welke ten minste de sperm-olie evenaart, die in de fabrieken gebruikt wordt, en op dit oogenblik p. st. 90 à 95 het vat kost. De Engelsche fabrikanten zullen het als een groot geluk beschouwen, voor p. st. 40 olie te kunnen koopen, even zuiver als de sperm-olie, waarvoor zij p. st. 90 betalen. Hieruit moet eene vermindering voortvloeijen van alle artikels, welke men uit de turf trekken kan. De heer *O. 'Gorman* vertoont aan het huis eene kaars, uit een stuk turf gemaakt, die een licht geeft gelijk aan dat van de fijnste waskaarsen. Deze kaars, nadat zij bezigtigd was door lord *John Russel* en de andere leden

van het kabinet, wordt aangestoken, en geeft waarlijk een fijn en zeer helder licht.

Wij kunnen hieromtrent mededeelen, dat de heer Med. Doct. *Cohen* alhier reeds voor zes jaren op de gedachte is gekomen, dat er olie in turf zou zitten; hij heeft deswege proeven genomen en wel met zware zoogenaamde kluin of stukken onbereide veenstof uit *laag veen*; hij heeft daaruit inderdaad ook olie getrokken, doch niet tot zoodanige hoeveelheid, dat zulks in het groot met voordeel zou kunnen geschieden; hierbij moet echter worden opgemerkt, dat de door den heer *Cohen* genomene proeven met meer naauwkeurigheid hadden kunnen gedaan worden, en hij zich juist voorstelde zulks te doen. Overigens betwijfelt men zeer, of uit turf uit *hoog veen*, de allerzwaarste soort misschien uitgezonderd, wel olie kan verkregen worden; in Ierland hebben de gedane proefnemingen ook zeker met turf uit *laag veen* plaats gehad.

Te Koekange is de beroepen leeraar *J. J. Damsté*, S.S. Min. Cand. van Groningen, in zijne bediening bevestigd, bij afstand van den consulent, den Wel Eerw. Heer *C. Alberti*, Pred. te Ruinerwold, door zijnen grootvader den Wel Eerw. Heer *J. J. Damsté*, Pred. te Uithuistermeden. De bevestiger sprak, naar aanleiding van Luk. XII: 37ᵃ, *over de vereischten* van den Evangeliedienaar. De oplegging der handen geschiedde, behalve door den bevestiger en den Consulent, door de Wel. Eerw. H.H. *L. W. Slomp* en *H. R. de Holl*, Pred. te Diever en te Hoogeveen. De bevestigde opende des middags zijn dienstwerk met, naar Rom. XIV: 19, te prediken over het najagen van den vrede en de onderlinge stichting.

Den 3 dezer is aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal verzonden navolgend adres:

Geven met den meesten eerbied te kennen de ondergeteekenden, allen verveeners wonende te Smilde, Provincie Drenthe;

dat zij met onuitsprekelijke blijdschap hebben kennis genomen van de, door de Regering thans gewijzigde belastingwet tot dekking van het tekort, *daar bij dezelve wordt afgeschaft de belasting op de brandstoffen.*

Gedurende vele jaren hebben zij gebukt gegaan onder den ondragelijken last dier belasting en op alle wettige wijzen gepoogd van denzelven ontheven te worden, daartoe ook dringend en zonder ophouden, de medewerking en hulp van UEM. inroepende.

Overtuigd van de waarheid hunner grieven hebben UEM. daarvan dikwerf doen blijken zoowel bij de debatten in de Kamer als door mededeeling hunner klagten aan den betrokken Minister.

Tevens hebben UEM., blijkens het verslag van het onderzoek der afdeelingen nopens dit *ongewijzigd* ontwerp-wet, gemeend, dat de Regering de invoering eener income-tax, behoorde te doen gepaard gaan, met *de afschaffing van zoodanige belastingen, die het meest drukkend voor de natie en het meest belemmerend voor de nijverheid te achten zijn.*

Requestranten vermeenen dan nu ook met grond te mogen vertrouwen dat UEM., overtuigd van de gegrondheid hunner bezwaren tegen den accijns op den turf, nu ook de Regering aan UEM's verlangen heeft voldaan, zullen aangrijpen deze gelegenheid, om eene der meest gehaatte, der drukkendste en *zoovele takken van nijverheid belemmerende* belastingen afteschaffen, en alzoo te gemoet te komen aan den wensch van requestranten, om door eene vrije nijverheid krachtdadig mede te werken aan de wering der toenemende armoede en vermeerdering der welvaart van ons Vaderland.

Requestranten verzoeken daartoe allerdringendst:

dat het UEM. moge behagen dit ontwerp tot wet te verheffen.

Smilde, 3 *Aug.* 1849. *Volgen de onderteekeningen.*

CHOLERA. ZINDELIJKHEID.

In de *Steenwijker Courant* van 31 dezer no. 31 komt in een ingezonden stuk uit Drenthe onder anderen het volgende voor: „De plaatselijke geneeskundige commissie van Groningen prijst, bij het heerschen der cholera, inzonderheid de *zindelijkheid* aan en de zorg om vertrekken en bedden behoorlijk te luchten. Dit legt ons een tweeden wensch op de lippen, die door het Provinciaal Gouvernement van Drenthe moge verhoord worden, hoe eerder zoo liever. Als er over iets valt te klagen en te jammeren, wat aangaat het platte land van Drenthe, dan is 't, dat er vooral onder de geringe standen zoo weinig zorg wordt gedragen voor de reinheid van ligchaam en woning. Men moet het zelf met eigen oogen gezien hebben, om het te kunnen gelooven, op welk een laag standpunt velen, wat dit betreft, nog staan. Zulke menschen zijn nog gansch kinderen. Kinderen moeten onder een tuchtmeester staan. Willen zij niet *hooren*, dan moeten zij *voelen*. Wij zouden wenschen, dat, vooral in deze dagen, en om niet roekeloos aanleiding te geven, dat door onreinheid zich de cholera in Drenthe meer verspreidde, (het armenhuis te Warffum zij tot waarschuwing!) van Gouvernementswege de smalle gemeente zeer gestreng werd nagereden, om behoorlijk op het zindelijk houden van ligchaam en woning bedacht te zijn. Men zou aan de geneeskundigen daartoe de taak eener locale inspectie kunnen opdragen, en des noods de nalatigen in het opvolgen hunner voorschriften door middel van boeten kunnen laten gevoelen, dat er ernst bij de zaak in het spel was. Deelt de *Drentsche Courant* onze zienswijze, ten minste onze wenschen, dan neme zij dit geschrijf in hare kolommen over, op dat de regering van ons gewest te eerder kennis verkrijge van hetgeen wij en velen met ons ten hoogste wenschelijk achten."

De schrijver ziet, wij hebben aan zijn wensch voldaan. Hoewel wij des schrijvers bedoeling moeten prijzen, en wij ook gaarne zouden zien, zoo zulks doenlijk was, dat de oorzaken konden worden weggenomen, waardoor de cholera bij voorkeur hare slagtoffers onder de mindere standen zoekt, kunnen wij ons echter noch met de zienswijze noch met de wenschen van den schrijver vereenigen. Met zijne *zienswijze* niet, omdat wij hem niet kunnen toestemmen, dat de mindere standen in Drenthe zoo bij uitstek vuil en morsig op hunne ligchamen en in hunne woningen zouden zijn; ofschoon men bij hen geene bewoners van den Zaankant moet zoeken, gelooven wij echter niet, dat zij in zindelijkheid bij lieden van gelijken stand in de naburige Provinciën behoeven achter te staan, en zekerlijk daarin vele der behoeftige bewoners van de groote steden overtreffen; in de week moge om de drukte of de gemakkelijkheid het wasschen en reinigen al eens nagelaten worden, op weinige uitzonderingen na, spoelen zij allen des zaturdagavonds of zondagmorgens de onreinheden van de vorige week af, en verschijnen zondags dikwijls met blinkende aangezigten en in hunne beste kleederen, zoo ze er deze op na houden, in de kerk; wij meenen gerust te mogen verklaren, dat er althans ten platten lande van Drenthe betrekkelijk weinige arbeiders gevonden worden, die niet een beter kleed voor den zondag hebben dan dat, waarin ze dagelijks arbeiden. Wat nu het luchten der woningen aangaat; zij bewonen meestal huisjes of vertrekken, die, ook wanneer deuren en vensters gesloten zijn, nog genoeg toegangen voor de versche lucht aanbieden, en waarvan de deur meestal tevens de buitendeur is; en het is de vraag, of deze verblijven, zoo ze niet al te luchtig zijn, niet beter zijn voor de gezondheid, dan de potdigte vertrekken, waarin de hoogere standen van de 19e eeuw leven, en waarin deze zoo gevoelig worden, dat hun leven slechts eene gedurige afwisseling is van verkoudheid, rheumatiek, kiespijn enz. — Met *de wenschen* van den schrijver zouden wij ons nog minder kunnen vereenigen, omdat wij het alles behalve wenschelijk achten, dat de Regering, al was het ook met de beste bedoelingen, zich zoo met het bijzonder leven der ingezetenen, met hunne ligchamen en het bestuur en de inrigting hunner huishoudingen bemoeide, dat zij dagelijks ging onderzoeken, of een arbeider zich wel goed gewasschen had, of zijn hemd en overige kleederen wel schoon waren, of zijn bed, of, bij gemis hiervan, zijn ligstroo wel goed gelucht werd; inderdaad zoo aan de Regering hierover toezigt werd opgedragen, zou er zoodanige inbreuk gemaakt worden op die mate van burgerlijke vrijheid, waarop een arbeider even zeer als een millionair aanspraak kan maken, dat het aan de arbeiders te vergeven zou zijn, zoo ze een ander land opzochten, waar men misschien minder bezorgd voor de zindelijkheid maar meer bezorgd voor de persoonlijke vrijheid was. Ook zou de voorgestelde maatregel onuitvoerlijk zijn: de schrijver in de *Steenwijker Courant* stelt voor, om boete op onzindelijkheid te stellen, maar nu vindt men juist de meeste onzindelijkheid bij de armste lieden, de armoede is veelal de moeder der morsigheid; hoe zal men op deze lieden de boete verhalen? En wilt gij, bij onvermogen, gevangenisstraf toepassen? Meen dan niet, dat zoodanige armen door het denkbeeld van een *paar* dagen gevangenisstraf erg afgeschrikt worden, wanneer zij denken aan de goede spijs, die de gevangenen eten, aan de digte vertrekken, die zij bewonen en de warme dekens, waaronder zij slapen. Bovendien, wanneer de Regering wilde vorderen, dat iedereen en dus ook de armen zich goed waschten, op tijd een schoon hemd aantrokken, hunne bedden gedurig luchtten, zou zij moeten beginnen met aan velen dezer laatsten zeep, hemden en bedden te verstrekken, en in zooverre zouden deze zeker de ijver der Regering voor zindelijkheid lofwaardig vinden.

Naar ons inzien kan de zorg van de Regering in dezen niet verder gaan, dan de ingezetenen opmerkzaam te maken op de noodlottige gevolgen, welke onzindelijkheid na zich kan slepen; doch ook wanneer de Regering dit deed, zal ieder, die in eene of andere betrekking met armen heeft omgegaan, ons gereedelijk toestemmen, dat de beste vermaningen over onzindelijkheid, eene zeer enkele uitzondering daargelaten, bij de meesten geene de minste verandering zullen te weeg brengen; zij zullen dezelve aanhooren, voor kennisgeving aannemen en even spoedig vergeten. *Red.*

Nog iets over de kas ad pios usus te Smilde.

In de *Kamper Courant* van den 26 Julij jl. wordt, ten opzigte der kas *ad pios usus* te Smilde, door een' ongenoemden, onder meerdere hatelijke onwaarheden, aan Gedeputeerde Staten ten laste gelegd, dat gemelde kas door hen steeds in de geheimzinnigste duisternis werd gehouden, en zegt de ongenoemde verder zelfs te gelooven, dat de Administrateur dier kas omtrent derzelver toestand ook in volstrekte duisternis verkeert. Als gewezen Administrateur der genoemde kas acht ik mij verpligt te verklaren, dat zoowel het eene als het andere geheele onwaarheid is, en alleen ter neder geschreven kan zijn met het lage doel, om achter het scherm van naamloos geschrijf Gedeputeerde Staten een blaam aantewrijven; ware het anders, dan had de schrijver beter gedaan zich omtrent een en ander vooraf te vergewissen.

Ik meen ten opzigte van het eerste punt deze verklaring te kunnen afleggen op grond, dat in de mij door Gedeputeerde Staten gegevene instructien geen woord van geheimhouding wordt gerept, noch mij door of van wege dezelve immer daartoe eenig regtstreeksch of zijdelingsch, mondeling of schriftelijk bevel is gegeven, zoodat ik dan ook gedurende de waarneming mijner betrekking nimmer eenig geheim van den stand der kas heb gemaakt. Met betrekking tot de volstrekte duisternis, waarin zelfs de Administrateur omtrent den toestand der kas zoude verkeeren, merk ik alleen aan, dat volgens de instructie de Administrateur jaarlijks in de maand Januarij bij het inzenden der rekening moet voegen *een' volledigen staat of inventaris der obligatien en effecten en andere waarden, waaruit de kas bestaat*, welke bepaling buiten twijfel bewijst, dat de Administrateur volkomen bekend moet zijn met den toestand der kas, waarvan hem het beheer is toevertrouwd.

In de vergadering der Provinciale Staten heb ik de beraadslagingen over de kas *ad pios usus* met belangstelling gade geslagen, doch niet gehoord, dat van wege Gedeputeerde Staten eenige geheimhouding is erkend; wel, dat de heer mr. *J. Tonckens* heeft beweerd, dat de Provinciale Staten *als zoodanig* geene openlegging van zaken konden vorderen van het Collegie van Gedeputeerde Staten, en zulks naar mijn gevoelen teregt, daar anders die Staten zich zouden bemoeijen met het beheer over een bijzonder eigendom, waartoe zij niet zijn geroepen; de kas *ad pios usus* is toch geenzints een provinciaal eigendom, maar behoort, zoo ik geloof, eenig en alleen aan de veenkolonie van Hijker-Smilde en Kloosterveen. Het is wel waar, dat het Collegie van Gedeputeerde Staten is zamengesteld uit Leden der Provinciale Staten, maar hieruit volgt geenszints, dat hetzelve verpligt is van alle aan hetzelve opgedragene werkzaamheden en bemoeijingen rekenschap te doen aan die Staten; in tegendeel aan het Collegie van Gedeputeerde Staten is de beslissing van vele zaken opgedragen, waarin de Provinciale Staten niet worden gekend; men denke b.v. aan de reclames in militie- en belastingzaken. A. Vos.

Assen, *den* 1 *Augustus* 1849.

Heden nacht omstreeks 3 uur trof mij de vreesselijkste slag, doordien het God behaagde, van mijne zijde weg te nemen mijn' geliefden echtgenoot, den Heer *Henderikus Braams*, Lid der Provinciale Staten van Drenthe, Burgemeester van Gasselte en Odoorn, en voor deze laatste Gemeente benoemd Burgemeester van Gieten. Eene beroerte en hare gevolgen sloopten in den korten tijd van acht dagen zijn zoo krachtvol leven in den ouderdom van 41 jaren en 9 maanden. Wat ik en mijne vier nog kleine kinderen in hem verliezen, zullen allen beseffen, die den overledene gekend hebben. Gods vertroosting alleen kan mijn gebroken hart genezen, en Zijne hulp mijn verlies vergoeden. B. BERGMAN,

Gieten, *den* 2 *Aug.* 1849. *Wed.* H. BRAAMS.

In de maand November 1849 zal publiek ten verkoop worden gepresenteerd het *Diever veld*, behoorende aan eigenaren te Hoogersmilde, groot ruim **350 bunder**, gelegen op de grensscheiding der gemeenten Smilde en Diever, zeer nabij de Drentsche Hoofdvaart, en geschikt tot ontginning. Nadere informatien bij den Heer *C. Fledderus* te Smilde of bij den Notaris te Dwingelo

Mr. H. H. A. SLUIS.

ZWOLSCHE STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ.
Dienstregeling 1849.
Van af 1 April tot 1 October:

Van **Zwolle**, *Hasselt* en *Zwartsluis* zondags, dingsdags, donderdags, des morgens *zeven* uur;

Van **Amsterdam**, maandags, woensdags, vrijdags, des morgens te *elf* uur;

Corresponderende op de Hollandsche- en Rijn-spoortreinen, op Alkmaar; en per diligencedienst op Meppel, vertrekkende bij **W. Massier** aldaar, des morgens half zeven. Informatien bij dezen, alsmede bij de agenten op de voornoemde plaatsen van afvaart.

De gemiddelde prijzen der Rogge en Boekweit op de weekmarkten van *Assen*, *Coevorden*, *Hoogeveen* en *Meppel*, gedurende de tweede helft der maand Julij, hebben bedragen, het Ned. mudde:

te *Assen*,	Rogge	*f* 4.46;	Boekweit	*f* 4.05;
te *Coevorden*,	„	*f* 4.40;	„	*f* 4.50;
te *Hoogeveen*,	„	*f* 4.67½;	„	*f* 4.75;
te *Meppel*,	„	*f* 4.52½;	„	*f* 4.66.

De zetting van het roggebrood is laatstelijk bepaald:

te *Assen*,	de 6 Ned.	ponden		41	cent.
te *Coevorden*,	„ „	„	„	41	„
te *Dalen*,	„ „	„	„	34	„
te *Hoogeveen*,	„ „	„	„	39	„
te *Meppel*,	„ „	„	„	40	„

Assen, 6 *Aug.* 1849.

LOTERIJ, 5. kl., 5.—8. lijst: no. 6572, 15266, 13814, 12475, 3007, 18784, 204 elk *f* 1000; no. 3030 *f* 25,000.

Meppel, 2 *Aug.* Rogge *f* 4.70 a *f* 5.15. Boekweit *f* 4.60 a *f* 5.00. Boter 1¼ ned. pond *f* 0.85 a *f* 0.95. Boter ⅛ vat *f* 11.25 a *f* 12.50. Broodzetting: 6 ned. pond roggebrood *f* 0.40.

Groningen, 3 *Aug.* Tarwe jarige *f* 8.00, nieuwe *f* 7.15 a *f* 5.75. Rogge *f* 3.75 a *f* 4.35. Boekweit zand *f* 4.25 a *f* 4.65, veen *f* 3.80 a *f* 4.20. Garst *f* 2.95 a *f* 3.35, knobbe *f* 3.15 a *f* 3.45. Dikke haver *f* 2.20 a *f* 3.30. Voerhaver *f* 2.20 a *f* 2.65. Paardeboonen *f* 4.50 a *f* 5.00. Koolzaad *f* 10.50 a *f* 12.00. Aveelzaad *f* „ . „ a *f* „ . „. Gort grove *f* 5.75 a *f* 5.90, parel 100 ned. pond *f* 8.25 a *f* 9.00. Raapolie per vat *f* „ . „. Boter ¼ vat *f* „ . „ a *f* „ . „.

De gesteldheid van onze graanmarkt was over 't geheel niet driftiger. Tarwe met weinig handel. Rogge tot vorige prijzen traag afgaande. Boekweit door weinig aanvoer prijshoudend. Garst alleen bij gerijven als genoteerd te plaatsen. Haver vond minder vraag en moeijelijk tot vorige prijzen te verkoopen. Boonen flaauw. Koolzaad meest wak van kwaliteit en wederom als genoteerd naar deugd verkocht.

Zwol, 3 *Aug.* Tarwe *f* 9.50 a *f* 7.50. Rogge oude *f* 5.50 a *f* 4.80, nieuwe *f* 5.10 a *f* 4.75. Boekweit *f* 5.35 a *f* 4.50. Aardappelen nieuwe *f* 1.50 a *f* 1.00. Boter ned. pond *f* 0.80 a *f* 0.55. Boter ¼ ton *f* 12.50 a *f* 12.00.

Amsterdam, 4 *Aug.* Werk. Sch. 2½ pct 52⅜ a $\frac{13}{16}$; dito 3 pct 61 a ⅛; dito op resc. 3 pct „ a „; Werk. Sch. 4 pct 80½ a ⅞; O. I. leening 4 pct „ a „; Am. Synd. 3½ pct 82⅛; Handelm. 4½ pct 155½ a ¾; Haarlemmerm. 5 pct „ a „; Aand. Rijnspoorw. 4½ pct 77½ a 78; Aand. Holl. Spoorw. Maats. „ a „.

Holl. fondsen blijven bij geanimeerden omzet hunne vooruitgaande beweging volgen.

Te *Assen*, bij VAN GORCUM & COMP., Provinciale Drukkers.